

Nr 392 , utskrivet v 20 2023

Kära läsare!**Och detta med datorer och almanacka. I nummer 391 lyckades jag få in fel veckonummer och dessutom skicka en semantiskt orättad version. Sorgligt...****Fråga:** Nu har en vacc-kund fått höra av en nyvaccinerad vän att senaste rön är att man ska ta booster av TBE-vaccin vart tredje år efter att man fyllt 65 år... Har jag missat något?**Svar:** Nej, det är din kunds vän som har läst FASS (vilket bara gynnar läkemedelsföretagen). Reserådet har inga nya intervaller att komma med.**Fråga:** Rekommenderar du gula febern-vaccin till resenärer till Serengeti nationalpark? Fyra vuxna i ålder kring 50 år. De börjar sin resa på Zanzibar i 1,5 vecka och sedan reser de till Tanzania mot Arusha (oklart hur de tar sig dit, troligen hyr de bil med chaufför) och safari bokad i 3 dygn. Total reslängd 3 veckor.**Svar:** Serengeti tillhör Tanzania även om närheten till Kenya är betydande. Vaccin borde inte behövas om det inte krävs för mellanliggande riskländer vid nerresan. Jag har inte hört något om tulltrassel vid inresa till Tanzania från Zanzibar senaste året...**Fråga:** Kvinna 38 år genomgår fertilitetsbehandling. De vill inte gå vidare eftersom hon inte har antikroppar trots två vaccinationer med MPR. Kräver ytterligare vaccination och antikroppssvar. Hur gör vi? Finns det inte personer som inte visar antikroppar?**Svar:** Det finns alltid outliers som svarar sämre eller inte alls. Ge en tredje dos och intyga denna. Om den också blir negativ har hon säkert ett cellbundet bra svar men det blir inte lätt att övertyga fertilitetskliniken...**Fråga:** Har en medarbetare som behöver visa upp intyg på två doser MPR för att komma in på

arbetsplatsen i landet. Han har två doser sedan barn men inget dokument kvar. Nu är frågan från arbetsgivare om vi kan ge en tredje dos som vi kan skriva intyg på? Känns onödigt men är det OK att ge en 3:e dos?

Svar: Du kan ge hur många doser som helst av MPR utan nackdel. Tillägg: Det borde gå att leta rätt på skoljournalen via Stadsarkivet, åtminstone om man vet vilken skola som var aktuell...**Fråga:** Hur fort tar det efter vaccination innan booster av ett inaktiverat vaccin ger verkan och man har skydd? Levande vaccin tar ju cirka 7-10 dagar innan det verkar, men funderade på hur det är med inaktiverade? Ger dessa skydd direkt efter vaccination?**Svar:** Nej, snabbast med stelkrampsvaccin som booster där det behövs minst fyra dagar men annars i regel några veckor...**Fråga:** Flicka 3,5 år gammal, går på en avdelning där vattkoppor går just nu sedan cirka 3-4 v tillbaka. Har ännu inte fått några koppor. När hon var 1,5 år gammal fick hon en "röd märke/finne/koppa" som blev lite "vätskefylld". Även då gick vattkoppor på förskolan, men ej på avdelningen där hon gick. Koppan satt bak på rumpan under blöjan, fick bara en vad de observerade. Min tanke är den att hon redan vid 1,5 år fick vattkoppor och därför inte kommer att få nu, vet inte om jag tänker rätt... men det känns verkligen så då inkubationen snart nått sin gräns. Det andra jag skulle vilja fråga: Hon har ett småsyskon 7 mån gammalt, han borde väl ha lite skydd från mamman kvar och förmodligen klara sig denna gång? De ska nämligen på en resa i slutet av maj och har funderingar kring vaccin men har ju varit exponerade i minst 3 v och därmed har de väl knappt något skydd av vaccin, dessutom kanske för tidigt att ge den lille?**Svar:** Håller helt med dig på båda punkterna.**Fråga:** Det går ju mycket vattkoppor just nu. En mamma har barn som är 4,5 år och 7,5 år som inte har haft vattkoppor. Är din åsikt att man ska

rekommendera vaccination? Vet man hur länge man har skydd efter vaccination? Är det en eller två doser som ges?

Svar: Ja, jag vaccinerar mina barnbarn. Två doser behövs men intervallen varierar i olika länder. Gärna dos 2 efter intervallet 2 mån-1 år. Kanske behövs en tredje dos någon gång i framtiden men Folkhälsan har ännu inte lagt fram intervall för ev kommande nationellt barnvaccinationsprogram.

Fråga: Jag har några frågor avseende gula febern-intygen. De gula korten *exemption cards* är jag van att arbeta med sedan tidigare, men jag undrar om dessa är allmänt giltiga - dvs dessa finns inte på Folkhälsomyndighetens hemsida, eller? Om man inte använder sig av just de kort som ni har på hemsidan, vad använder man då? Sedan en fråga om *exemption card* där man intygar att vaccinet är livslångt - överst står att det är kontraindicerat med gula febern - och sedan står att man har tagit vaccinet och att det är livslångt - det är lite motsägelsefullt? Hur resonerar ni här?

Svar: Nej, våra kort är bara våra egna men liknande finns säkert (vi har gjort våra med kartongpapper för att likna "allmänna gula kortet") Vi har ju två typer - ett när man tänker på livslångt skydd och ett för reell kontraindikation. Håller med om att det kan tyckas vara konstigt med livslångt skydd om det ändå är kontraindicerat men det är för att kontraindikation är huvudrubrik och är skyddet livslångt behöver nya doser inte ges. Livslångt skydd skall användas tillsammans med en sida från WHO enligt pärm 1 flik 4.

Fråga: En man på 70 år fick sin första dos Shingrix i början av april. Han har KLL men mår bra och är en pigg och aktiv man. Han fick biverkningar i form av feber, frossa, ont i kroppen samt en allergisk reaktion i form av utslag på kroppen och klåda. Han tog Betapred som han hade hemma och reaktionen avtog efter det. Är sedan tidigare allergisk mot acetylsalicylsyra. Bör han avstå från dos 2? Vet du något om skyddseffekten av endast en dos?

Svar: Två doser behövs definitivt för bra skydd. Svårt att avgöra ev dos 2 när du inte skriver hur

länge besvären satt i och hur tidigt urtikarian kom men sannolikt inte möjligt att ge dos 2.

Svar på förra månadens fall:

Fråga: Sex månader gammal baby som ska åka med sin familj till Thailand i 3 veckor. Turista, bo på hotell. Har börjat äta och tanken är att hen ska äta det som de vuxna äter, det som bjuds på hotellet och frukt. Övriga familjen kommer för hepatit A-vaccin. Vi har inj Havrix barn och inj Vaqta barn. Båda sorterna får ges från 1 års ålder.

Svar: Barnet löper mkt låg risk att bli allvarligt sjuk av hepatit A. Enda risken är att hen smittar någon som är ickeimmun vid återkomsten eftersom barn är smittbärare längre tid med medianvärde 2 månader. Vaccin kan i och för sig ges från och med 6 månader men det blir lite sämre (men ofta tillräckligt) svar p g a interferens från moderns antikroppar som gått över till barnet. Tillägg: Jag skulle avstå från vaccin om det inte finns smittrisk hemma eller på förskola.

Månadens fall:

Fråga: Träffade idag en kund som blivit hundbiten när han var i Brasilien i höstas. Han har tidigare blivit vaccinerad fyra ggr mot rabies, senast 2017. När han uppsökte vård i Brasilien fick han ingen ytterligare vaccination då de hörde att han tidigare var vaccinerad. Som jag förstått det ger vaccinet bara en förlängd tid till att få ytterligare vaccin? Gissar att det inte är ngn mening att ge ytterligare nu?